

Από τον
ΠΑΝΟ ΛΟΥΚΑΚΟ

στα γεγονότα

Γιατί ήταν αδύνατο να μη φτάσουμε στα σκάνδαλα

Το παπανδρεϊκό κράτος

ΟΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ στη Βουλή για τα σκάνδαλα, οι πρώτες έρευνες σε υπουργεία και δημόσιους οργανισμούς και οι διαχειριστικοί έλεγχοι που άρχισαν σε ηγγές από τις οποίες έρρεε χρήμα, αποκαλύπτουν κάτι πολύ μεγαλύτερο και βαθύτερο από τις οικονομικές ατασθαλίες. Αποκαλύπτουν την οφθή, την ουσία και τη φιλοσοφία του παπανδρεϊκού κράτους. Αποκαλύπτουν έναν πρωτοφανή για δημοκρατικό κράτος τρόπο άσκησης της εξουσίας. Και αποδεικνύουν ότι τελικά τα σκάνδαλα δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η φυσική απόληξη όλης αυτής της λογικής. Αποδεικνύουν ότι τελικά ήταν εκ των πραγμάτων αδύνατο να μην υπάρχουν σκάνδαλα, έτσι όπως ασκήθηκε η εξουσία αυτά τα οχτώ χρόνια.

Στην κορυφή της πυραμίδας βρισκόταν ένας ανεξέλεγκτος πρωθυπουργός, με λουδοβίκεια νοοτροπία. Δίπλα του μια ολιγάριθμη ομάδα προσώπων της απόλυτης εμπιστοσύνης του, ομάδα πανίσχυρη, που αντλούσε την τεράστια δύναμή της από την πρωθυπουργική εύνοια. Κάτω από την ομάδα αυτή δεκάδες ανίσχυροι και διαρκώς εναλλασσόμενοι υπουργοί και υφυπουργοί. Δίπλα τους ισχυροί διοικητές τραπεζών και οργανισμών που διαχειρίζονταν ανεξέλεγκτα το δημόσιο χρήμα και λογοδοτούσαν, κυρίως, στο πρωθυπουργικό περιβάλλον, αγνοώντας κατά κανόνα τους προϊστάμενους υπουργούς. Κάτω από αυτούς, ισχυροί επίσης δήθεν συνδικαλιστές, οι οποίοι, κατ' ουσίαν, συνδιοικούσαν και απολάμβαναν πρωτοφανών προνομίων, προσφέροντες ως αντιπαροχή τον έλεγχο και τη χειραγώγηση των εργαζομένων. Πέρα, τέλος, και πάνω από όλους ένα αόρατο πελώριο δίκτυο παρακολούθησης του σύμπαντος, το οποίο κατέληγε στον ίδιο τον πρωθυπουργό.

ΠΡΩΤΟ στοιχείο του παπανδρεϊκού κράτους, λοιπόν, ο μονάρχης πρωθυπουργός. Ο ίδιος ελάχιστες φορές συνεργάζε-ται με τους υπουργούς του. Προτιμά πάντα τα πολιτικά ανεύθυνα πρόσωπα, όπως είναι οι ποικίλοι σύμβουλοι και οι άνευ επίσημου τίτλου «άνθρωποι του περιβάλλοντος».

Από αυτούς, κατά κανόνα, και όχι από τον ίδιο τον πρωθυπουργό καταφθάνουν σε υπουργεία και οργανισμούς οι παράνομες εντολές. Αυτοί, κατά κανόνα, και όχι οι αρμόδιοι υπουργοί διεκπεραιώνουν τις μεγάλες υποθέσεις, με προτίμηση εκείνες που έχουν σημαντικό οικονομικό αντικείμενο. Για κάθε κρίσιμο τομέα υπάρχει πάντα ο αρμόδιος ανεύθυνος υπερυπουργός, ο οποίος, με την ιδιότητα του πρωθυπουργικού συμβούλου, αποφασίζει, ενώ ο αρμόδιος υπουργός απλώς υπογράφει.

Την εξωτερική πολιτική ασκεί το διπλωματικό γραφείο του, και όχι το υπουργείο Εξωτερικών. Την οικονομική πολιτική οι οικονομικοί του σύμβουλοι και όχι οι οικονομικοί υπουργοί. Ανθρώποι του πρωθυπουργού, συνήθως χωρίς επίσημη ιδιότητα, ελέγχουν το κύκλωμα των πληροφοριών και δίνουν τις εντολές για τις παρακολουθήσεις. Και όλα τα νήματα α-

πολύγουν στον κ. Παπανδρέου και τον στενό κλοιό που τον περιβάλλει.

Ορισμένοι, λίγοι, υπουργοί, όταν έρχονται σε σύγκρουση με αυτό το κύκλωμα, παραιτούνται. Οι υπόλοιποι παραμένουν και υπακούουν τυφλά στις τηλεφωνικές, κατά κανόνα, εντολές που λαμβάνουν. Ηδη έχουν υποστεί όλη την κατάλληλη μεταχείριση, ώστε να είναι άβουλοι εντολοδόχοι.

Μέσα σε οχτώ χρόνια ο κ. Παπανδρέου έκανε δεκαέξι κυβερνητικούς ανασχηματισμούς και τουλάχιστον έξι αλλαγές στο Εκτελεστικό Γραφείο του ΠΑΣΟΚ, το οποίο είναι ο κομματικός πόλος της εξουσίας. Κανείς δεν αισθάνεται ούτε για μια μέρα ασφαλής στη θέση του. Και όλοι γνωρίζουν, ότι αν δεν εκτελέσουν τις εντολές που έλαβαν, θα χάσουν τη θέση τους εντός εβδομάδων. Γι' αυτό και αγωνίζονται περισσότερο να εξασφαλίσουν την εύνοια της κ. Κοκκόλα και του κ. Λιβάνη και των άλλων ισχυρών παραγόντων του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος και λιγότερο να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις του τομέα τους.

ΔΕΥΤΕΡΟ στοιχείο του παπανδρεϊκού κράτους, λοιπόν, μετά τον πανίσχυρο πρωθυπουργό και τους ισχυρότατους επιτελείς του περιβάλλοντός του, είναι οι ανίσχυροι υπουργοί, που είναι απλοί διεκπεραιώτες εντολών, εντολών συχνά παράνομων, όπως αποδείχθηκε στη Βουλή αυτές τις μέρες.

Τρίτο στοιχείο οι διοικητές τραπεζών και οργανισμών, που, με την υπογραφή τους, διακινούν το δημόσιο χρήμα. Αυτοί όλοι ελέγχονται απευθείας από το πρωθυπουργικό κέντρο παραεξουσίας. Η παραεξουσία τους τοποθετεί στις θέσεις τους, τους διατηρεί εκεί και τους ελέγχει. Συχνά οι τοποθετήσεις γίνονται εν αγνοία των αρμό-

διων υπουργών. Και συχνότερα οι υπουργοί λαμβάνουν το μήνυμα από το κέντρο της παραεξουσίας, ότι καλόν θα ήτο να μην ελέγχουν τι πράττουν εκείνοι, τους οποίους θεωρητικά εποπτεύουν.

Η εκτέλεση των παράνομων εντολών προϋποθέτει και την ύπαρξη πρόθυμων οργάνων διεκπεραίωσης. Το ρόλο αυτό αναλαμβάνουν στους κρίσιμους τομείς έμπιστοι κομματικοί, οι οποίοι, υπό την κάλυψη κάποιας συνδικαλιστικής ιδιότητας, κατ' ουσίαν συνδιοικούν, διορίζουν, μεταθέτουν, τοποθετούν στις θέσεις κλειδιά πρόσωπα εμπιστοσύνης. Ασκούν και αυτοί μια παράνομη, δοτή εξουσία, φυσικά απολαμβάνουν ποικίλων προνομίων, ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχουν, και, βεβαίως, ουδέποτε εργάζονται.

Αυτή η κομματική δομή και οργάνωση του παπανδρεϊκού κράτους είναι το **τέταρτο στοιχείο** του. Τα νήματα των μηχανισμών αυτών κινούν, πάντα με έγκριση του κ. Παπανδρέου, οι στενοί συνεργάτες του Εκτελεστικού Γραφείου, οι οποίοι έχουν και την εποπτεία της κομματικής οργάνωσης.

Πέμπτο στοιχείο είναι η παρακολούθηση του σύμπαντος. Ο κ. Παπανδρέου ελέγχει με πρόσωπα της απόλυτης εμπιστοσύνης του το πελώριο δίκτυο των υποκλώνων. Ο κ. Παπανδρέου ελέγχει με πρόσωπα της απόλυτης εμπιστοσύνης του την ΚΥΠ. Παρακολουθεί πολύ περισσότερο από τους αντιπάλους, τους φίλους και συνεργάτες του. Παρακολουθεί όχι μόνο τις πολιτικές τους δραστηριότητες, αλλά και την προσωπική τους ζωή. Και όταν αυτοί προβάλλουν την παραμικρή αντίρρηση, το παπανδρεϊκό παρακράτος τους εκβιάζει σκληρά.

ΕΧΟΥΜΕ, λοιπόν, εδώ συγκεντρωμένα όλα τα χαρακτηριστικά του μονοκομματικού

κράτους, έχουμε, εν πλήρει δημοκρατία, μια ιδιότυπη άσκηση εξουσίας, που συναντούμε στα ολοκληρωτικά καθεστώτα, έχουμε την ελληνική έκδοση του οργουελιανού κράτους, έχουμε ανάγλυφη τη φιλοσοφία του κράτους της παπανδρεϊκής αυθαιρείας.

Στο κράτος αυτό δεν υπάρχει η έννοια της πολιτικής ευθύνης, αφού οι εντολές δίδονται από ανεξέλεγκτα και μη θεσμοθετημένα κέντρα παραεξουσίας, παράνομα απευθείας στον πρωθυπουργό. Στο κράτος αυτό λειτουργούν πολλά παράλληλα και επάλληλα κέντρα εξουσίας, το καθένα από τα οποία δεν γνωρίζει τι πράττει και πώς κινείται το άλλο. Όταν συγκρούονται τα κέντρα αυτά μεταξύ τους, γίνονται ορισμένες αποκαλύψεις. Αλλά πάλι, όσοι μίλησαν, ειδοποιούνται αμέσως να σωπάσουν, αν δεν θέλουν να δουν δημοσιευμένα τα στοιχεία που συγκέντρωσε εναντίον τους η παραεξουσία. Οι τρομοκρατημένοι πρώην και νυν συνεργάτες καθίστανται εκόντες άκοντες συνένοχοι και σφραγίζουν το στόμα τους.

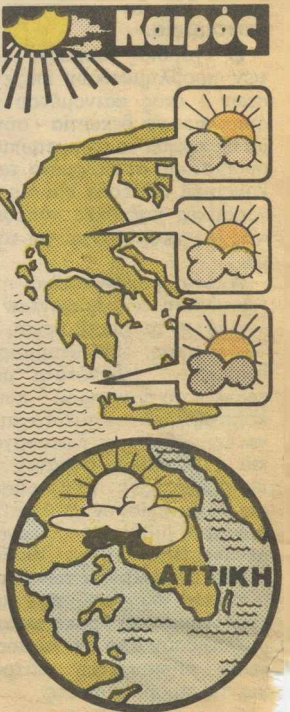
Θα αποκαλυφθούν και πολλά άλλα όσο προχωράει η κάθαρση, όσο σπάει το φράγμα του φόβου, όσο επεκτείνονται οι διαχειριστικοί έλεγχοι. Την ώρα αυτή ένα είναι βέβαιο:

Οτι τα τελευταία χρόνια η νόμιμη εξουσία ασκήθηκε με παράνομες μεθόδους.

Οτι πέρα από τα πρόσωπα, αυτό που προέχει είναι να αποκαλυφθεί και να καταδικαστεί το σύστημα που εξέθρεψε τα σκάνδαλα.

Οτι τη συνολική πολιτική και ποινική ευθύνη για όσα καταγγέθηκαν και πρόκειται να καταγγεθούν φέρει προσωπικά ο Ανδρέας Παπανδρέου. Οι υπόλοιποι υπήρξαν απλά οι κομπάρσοι του θλιβερού έργου, στο οποίο είχε κρατήσει για τον εαυτό του το ρόλο του μοναδικού πρωταγωνιστή.

Στηρίζουμε
την κάθαρση
ελέγχουμε
την εξουσία

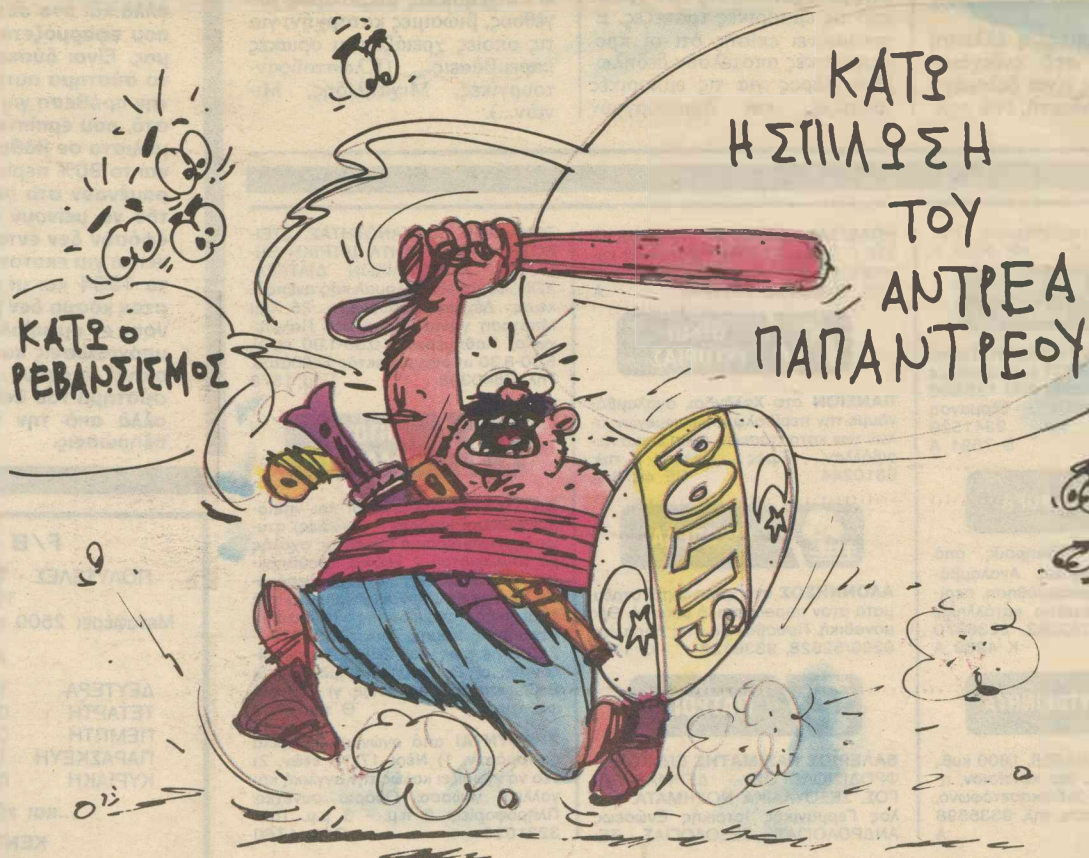
ΣΧΕΔΟΝ αίθριος προβλέπεται για σήμερα ο καιρός σε όλη τη χώρα. Οι άνεμοι θα πνέουν από βόρειες διευθύνσεις στα δυτικά ασθενείς έως μέτριους, στα ανατολικά μέτριους έως ισχυρούς και τοπικά στο Ν. Αιγαίο πολύ ισχυρούς. Η θερμοκρασία θα σημειώσει μικρή άνοδο, κυρίως στη Δ. Ελλάδα.

ΑΤΤΙΚΗ: Σχεδόν αίθριος. Άνεμοι βόρειοι μέτριοι και στα ανατολικά τοπικά ισχυροί. Θάλασσα στο Σαρωνικό και Νότιο Ευβοϊκό ταραγμένη και τοπικά στα ανοιχτά κυματώδης.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Σχεδόν αίθριος. Άνεμοι ασθενείς. Θάλασσα στο Θερμαϊκό λίγο ταραγμένη.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ: Σχεδόν αίθριος. Άνεμοι ασθενείς και την ημέρα από νότιες διευθύνσεις μέτριοι.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ «χρωματίζει...»

ΑΥΡΙΟ

**24ωρη
απεργία
στην Τράπεζα
της Ελλάδος**

Προβλήματα θα δημιουργηθούν αύριο στις συναλλαγές του κοινού με την Τράπεζα της Ελλάδος. Ο σύλλογος εργαζομένων μετά από απόφαση του πραγματοποιεί 24ωρη πανελλαδική απεργία.

Ο σύλλογος ανέλυσε τα αιτήματά του στον υπουργό Εργασίας **Θ. Παπαμάργαρη** και αυτός με τη σειρά τους δήλωσε ότι θα παρέμβει προς τη διοίκηση της τράπεζας με σκοπό την επίλυση των αιτημάτων αυτών μέσα από μια τριμερή συνεργασία υπουργείου - εργαζομένων - διοίκησης.